

TWORZENIE PROGRAMÓW NAUCZANIA

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ponadpodstawowej

Barbara Skałbana, prof. UJK w Kielcach

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Na całym świecie osoby niepełnosprawne są przedsiębiorcami i osobami samozatrudniającymi się, rolnikami i robotnikami w fabrykach, lekarzami i nauczycielami, sprzedawcami i kierowcami autobusów, artystami i technikami komputerowymi

(Światowa Organizacja Zdrowia – Genewa, w: Niepełnosprawność, II/2015 (15), s. 46)

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

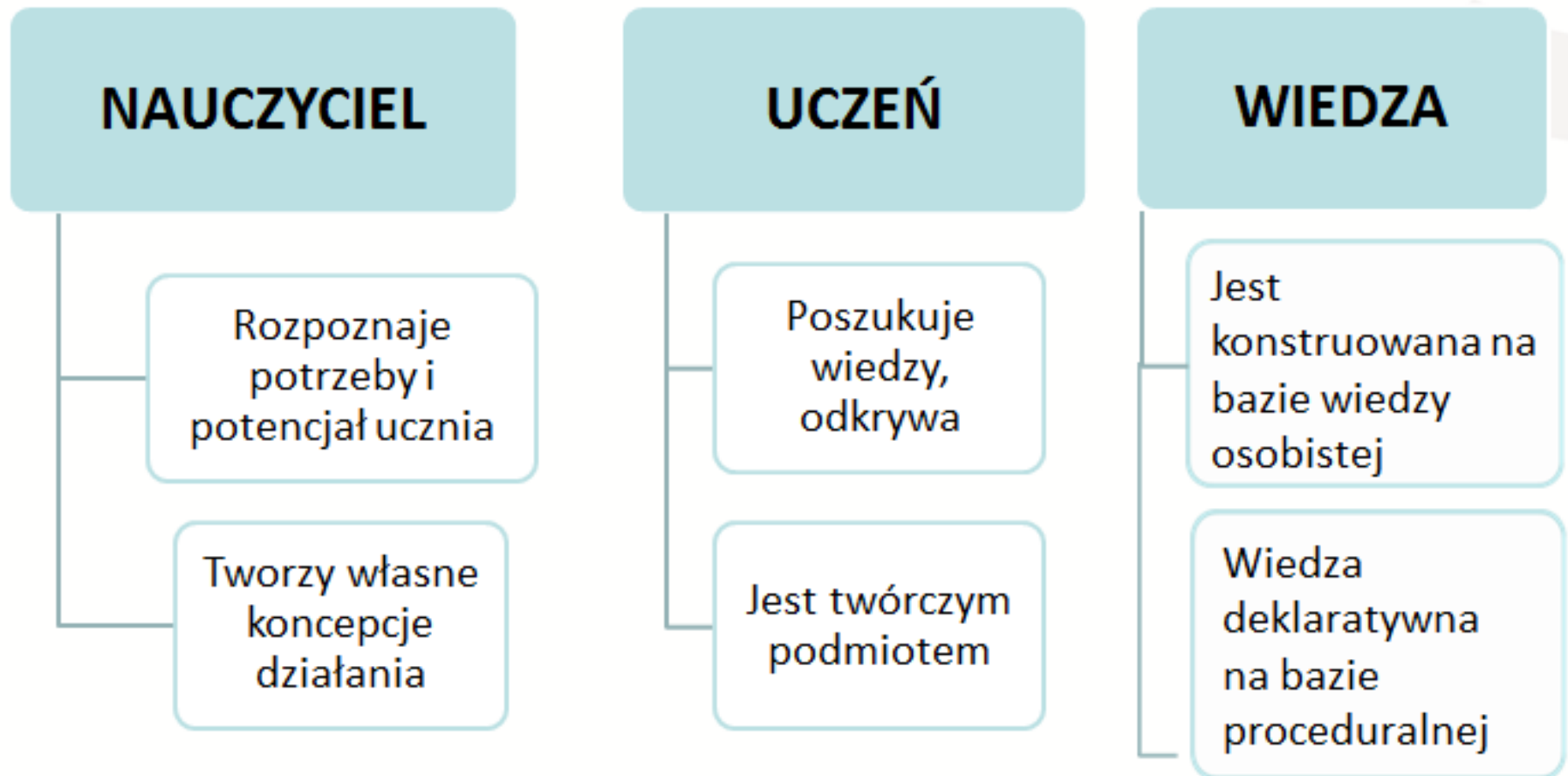
Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Struktura wykładu

1. Wprowadzenie w tematykę
2. Specjalne potrzeby edukacyjne jako wyzwanie dla współczesnej szkoły – charakterystyka trudności szkolnych uczniów
3. Edukacja włączająca- pomoc i wsparcie uczniów ze SPE
4. Dostosowanie procesu edukacji do indywidualnych potrzeb uczniów
5. Doradztwo zawodowe dla uczniów ze SPE
6. Podsumowanie

Współczesna koncepcja kształcenia

W oparciu o Kluś-Stańska

Specjalne potrzeby edukacyjne jako wyzwanie dla współczesnej szkoły

Funkcje
intelektualne

Funkcje
poznawcze

Funkcje
percepcyjne

Komunikacja

Emocje i postawa

Relacje społeczne

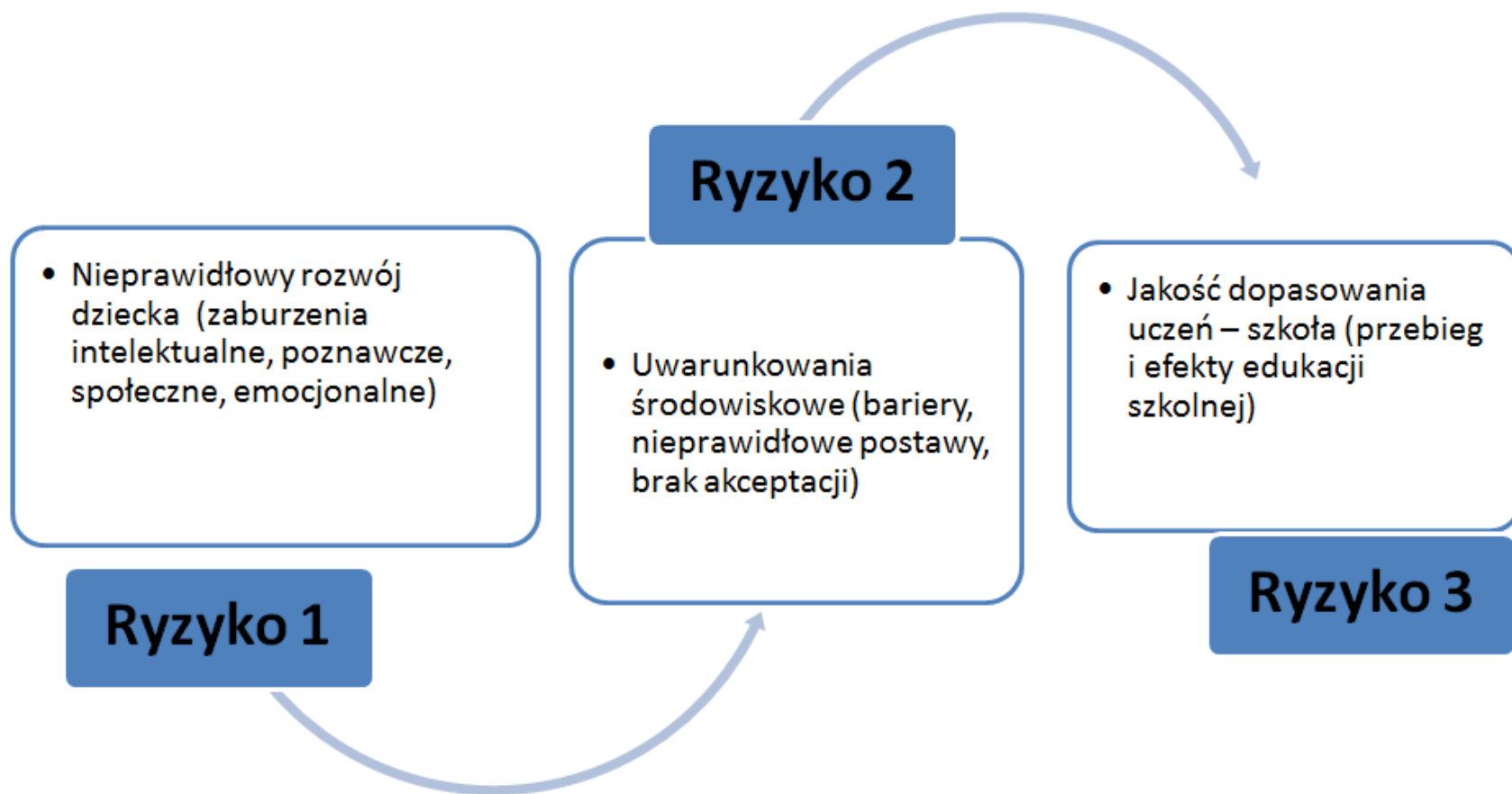
Indywidualne
zainteresowania

Sposób radzenia
sobie z
trudnościami

Pomoc dla każdego ucznia ze SPE

Dziecko niepełnosprawne dzieckiem z układu ryzyka (Brzezińska, 2000)

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Niepełnosprawność

Niedostosowanie społeczne

Szczególne uzdolnienia

Specyficzne trudności w uczeniu się

Choroba przewlekła

Uczniowie niesłyszący, słabosłyszący

Zagrożenie niedostosowaniem

Niepowodzenia edukacyjne

Sytuacje kryzysowe

Uczniowie niewidomi, słabowidzący

Zaburzenia zachowania i emocji

Zaburzenia sprawności językowych

Zaniedbania środowiskowe

Niepełnosprawność intelektualna

Trudności adaptacyjne

Niepełnosprawność ruchowa

Autyzm, zespół Aspergera

www.pedagog szkolny.pl/viewpage.php?page_id=10
pedagog szkolny.pl/viewpage.php?page_id=10?page_id=10

UCZEŃ ZE SPE W SZKOLE

Szkoła specjalna
Szkoła ogólnodostępna
Szkoła integracyjna

Włączanie ucznia w zespół klasowy

Indywidualny program
edukacyjno-terapeutyczny
dla uczniów z orzeczeniem

RODZAJE ZAJĘĆ

Zajęcia z klasą

Zajęcia
indywidualne
lub w grupie

Zajęcia
rewalidacyjne

Zajęcia z pomocy
psychologiczno-
pedagogicznej

Zajęcia orientacji
przestrzennej i
poruszania się

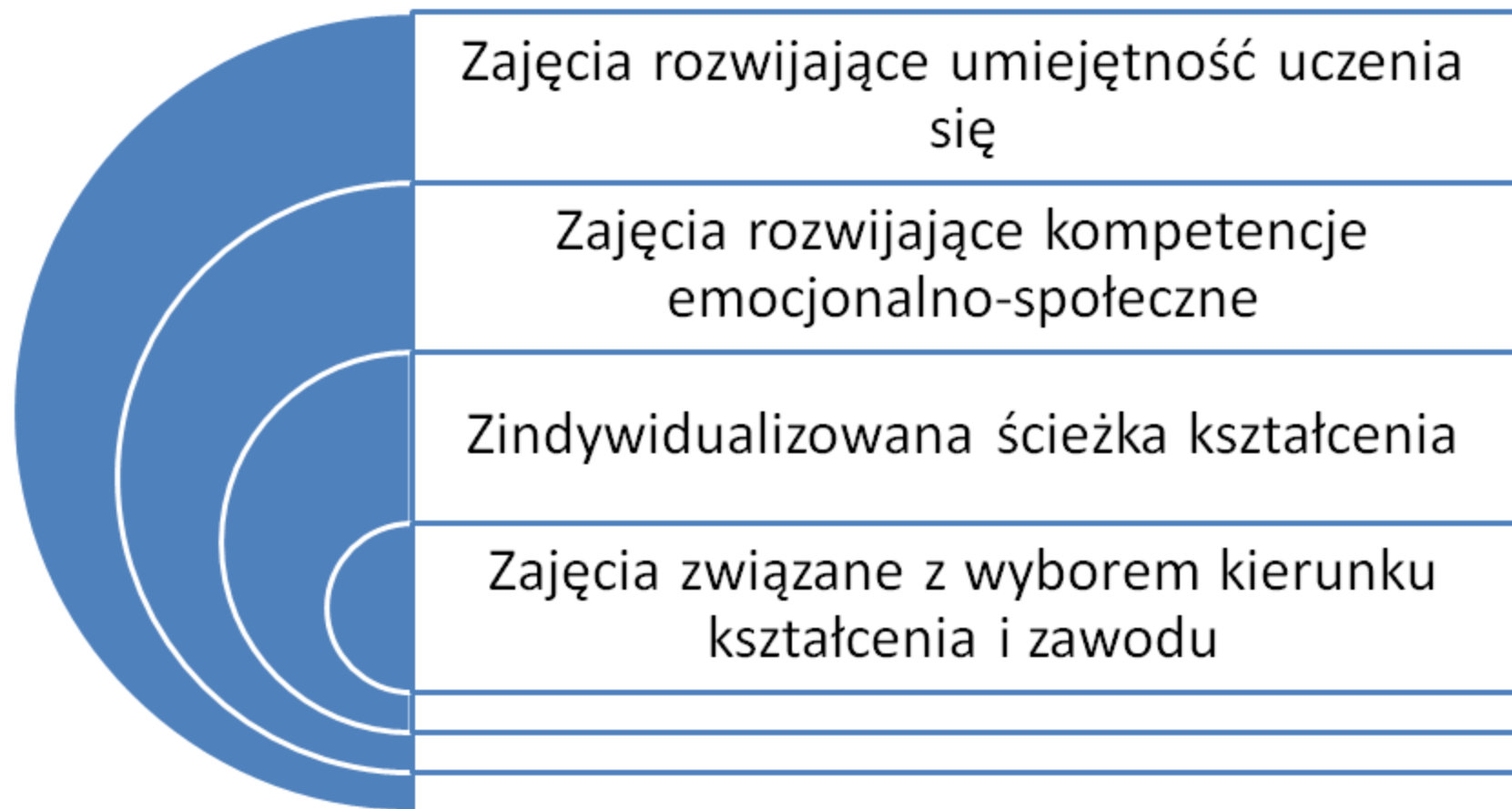
Nauka języka
migowego

Rozwijanie
umiejętności
społecznych

Dydaktyczno-wyrównawcze
Zajęcia rozwijające
umiejętność uczenia się
Zajęcia rozwijające
kompetencje emocjonalno-
społeczne
Zajęcia związane z wyborem
kierunku kształcenia i
zawodu
Zindywidualizowana ścieżka
kształcenia

NAUCZYCIEL DOMINUJĄCY	NAUCZYCIEL MODERUJĄCY
Przekazuje wiedzę	Wspiera ucznia w samodzielnym dochodzeniu do wiedzy
Podaje gotowe rozwiązania	Uczy jak należy się uczyć
Preferuje swój styl uczenia	Dostosowuje działania do stylu uczenia się uczniów
Uczy według schematu	Wprowadza oryginalne, ciekawe rozwiązania
Pracuje na podstawie podręcznika i ćwiczeń	Dopuszcza inne źródła wiedzy
Przygotowuje zadania o tym samym stopniu trudności	Różnicuje stopień trudności zadań
Ocena za pomocą stopnia	Przekazuje informację zwrotną
Wymaga	Wspiera
Jest zamknięty, tworzy dystans	Jest otwarty na ucznia i jego potrzeby

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie edukacji w świetle nowych przepisów prawa oświatowego Warszawa ORE

Edukacja włączająca

– pomoc i wsparcie uczniów ze SPE

Dobry wędkarz wie, że ryby w stawie są różne. Aby je złowić, musi użyć odmiennych przynęt i sposobów, a nie jednego uniwersalnego zestawu (Kotarski 2017, s. 71).

Źródła edukacji włączającej

- Zmiana podejścia do człowieka i zmiana obrazu dziecka
- Humanistyczny paradygmat edukacji i idea szkoły dla wszystkich
- Zmiana podejścia do niepełnosprawności paradygmat społeczny, a nie medyczny)
- Rozwój nauk społecznych (filozofii, socjologii, psychologii i pedagogiki)
- Uznanie praw dziecka i równego dostępu do edukacji, co wynika z członkostwa w strukturach UE
- Zmiany społeczne, kulturowe (postawy wobec osób niepełnosprawnych, różnorodność i pluralizm)
- Szkoła jako środowisko odkrywczej nauki

Zasady budowania wspólnej edukacji

- Postawa wrażliwości, która dostrzega różnice w rozwoju, zdolnościach, potrzebach i możliwościach, ale nie dostrzega różnic w traktowaniu człowieka
- Umiejętność innego, pozawerbalnego komunikowania się (siła gestu, mimiki, mowa ciała)
- Relacja JA-TY, która wynika z uznania podmiotowości i autonomii osoby z niepełnosprawnością
- Dialog jako wyznacznik dobrej relacji
- Przyjęcie podejścia poznawczego, w którym rówieśnicy są źródłem zmiany poznawczej ucznia

Dostosowanie procesu edukacji do indywidualnych potrzeb uczniów

- Organizacja przestrzeni (miejsce ucznia w klasie, kolega w ławce)
- Organizacja pracy ucznia (zmiana formy aktywności, praca indywidualna, zespołowa, grupowa)
- Tempo uczenia się oraz stopień trudności materiału
- Styl pracy ucznia, jego preferencje modalne, profil inteligencji
- Metody nauczania i środki dydaktyczne – stosowanie indywidualnych kart pracy
- Ocenianie – wartość informacji zwrotnej
- Rozwijanie i wzmacnianie zainteresowań ucznia

Jeśli uczeń ze sprzężeniem niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim i obustronną głęboką wadą słuchu ma kłopoty ze rozumieniem samodzielnie czytanego tekstu, to wszyscy pracujący z nim nauczyciele i specjaliści muszą mieć to na uwadze, planując proces dydaktyczny, i dostosować w tym zakresie wymagania edukacyjne np. poprzez: stosowanie pomocy wizualnych (tabelki, wykresów, rysunków, zdjęć, filmów), wydłużenie czasu pracy, dostosowanie treści tekstów (np. eliminacja zdań złożonych, zdania proste, słownictwo potoczne i precyzyjne), wspieranie w rozumieniu treści zadań i poleceń pisemnych, pomoc w wyselekcjonowaniu najistotniejszych informacji w tekście (zakreślanie, pogrubianie), przekazywanie rodzicom z kilkudniowym lub jednodniowym wyprzedzeniem tekstu, który wymaga wcześniejszego opracowania w domu. Każdy nauczyciel i specjalista w ramach realizacji swych zadań indywidualizuje pracę z uczniem w zakresie ustalonym przez zespół.

Dla dobra dziecka należy stwarzać sytuacje edukacyjne, w których odniesie ono sukces i jeśli zespół wspólnie wypracuje zasadę: „nie oceniamy rozumienia samodzielnie czytanych tekstów” – to powinien dostosować się do tego zalecenia każdy nauczyciel pracujący z uczniem (nie tylko polonista, ale i matematyk, fizyk, historyk oraz inni).

Doradztwo zawodowe

Celem kształcenia jest przygotowanie ucznia do samodzielności życiowej

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu jako forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Zajęcia z doradztwa realizowane podczas zajęć rewalidacyjnych, dokumentowane w IPET

Poradnictwo zawodowe

Diagnoza możliwości uczniów – określenie ograniczeń zdrowotnych

Uwzględnienie różnorodności i specyfiki każdego ucznia – modele pracy doradców

Współpraca z rodzicami

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ